

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 44692**Nom:** Mecanismes constitucionals d'intervenció de l'estat en l'economia**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	Problemes actuals de la constitució econòmica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

MECO TEBAR FABIOLA MARIA

RESUM

Aquesta assignatura se centra en l'estudi dels diferents temes relatius a la denominada Constitució econòmica, on s'indagarà en qüestions relatives a la intervenció estatal de l'economia i la regulació del mercat.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS**COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE**

-

Conèixer i comprendre els principals debats actuals sobre la part econòmica de la Constitució.

Conèixer i comprendre els problemes nous que es plantegen entorn del Dret constitucional en la nostra societat actual. Un aprenentatge adquirit de forma sistemàtica, amb actitud crítica, aplicant la perspectiva de gènere i atenent al principi d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, des d'un prisma nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens històrics i les seues conseqüències.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Mecanismes constitucionals d'intervenció de l'Estat en l'Economia. Profª Ainhoa Lasa

L'objectiu d'aquest mòdul és reflexionar sobre els canvis experimentats en les regulacions normatives en l'economia des d'una doble perspectiva. D'una banda, a través de l'estudi del concepte de constitució econòmica des de la seua vinculació tant amb la forma d'Estat social, com amb el model jurídic-polític de la globalització. D'altra banda, des de l'òptica de la seua connexió amb els principis ordenadors del sistema econòmic que acompanyen a un i un altre model.

Fonamentalment, perquè qualsevol aproximació i anàlisi de la panòpia instrumental que el nostre text fonamental dedica a la intervenció de l'Estat en l'economia no pot desvincular-se de la nova realitat constitucional materialitzada en el constitucionalisme de mercat europeu. Aquest últim representa el paradigma de la dialèctica entre la dada formalment constitucionalitzada que reconeix com a forma d'Estat a l'Estat social, i la nova realitat material. Precisament, només situant els termes de la reflexió en el marc de confrontació de models, la constitució econòmica de l'Estat social enfront de la constitució econòmica del projecte europeu, és possible aprehendre quals són els actuals fonaments de la constitució econòmica, i com interactuen amb el marc constitucional predeterminat.

Seguint aquestes premisses s'entregarà a l'alumnat, amb suficient antelació, un text estructurat entorn dels següents continguts.

1. Concepte de constitució econòmica: una premissa metodològica.
2. El model econòmic del constitucionalisme social: consideracions preliminars.
3. Diferències entre la constitució econòmica de l'Estat social com a sistema de garanties i la teoria de la neutralitat del model econòmic.
4. La constitució econòmica de la globalització: especial referència a la constitució econòmica europea (governança econòmica europea i nova governança econòmica europea).

2. Tipologies constitucionals del dret de propietat i la funció social de la propietat. Prof. Lorenzo Prats

I. L'Art. 33.1 CE. EL REONEIXEMENT CONSTITUCIONAL DEL DRET

A la PROPIETAT PRIVADA.

1. El sentit del reconeixement.
2. La garantia institucional de la propietat privada.
3. Garantia institucional i contingut essencial.

II. EL DRET A la PROPIETAT PRIVADA COM A DRET FONAMENTAL.

III. EL DRET A la PROPIETAT PRIVADA COM A DRET OBJECTIU QUE LEGITIMA L'APROPIACIÓ DE BÉNS NO DEMANIALS.

IV. LA DELIMITACIÓ LEGAL DEL RÈGIM JURÍDIC DE «LES PROPIETATS».

1. Reformulació de l'Art. 33.2 CE.
2. Reserva de llei formal com a garantia.
3. El contingut essencial una garantia?
4. La funció social, i la delimitació del contingut del dret de propietat.
- 4.1. Consideracions prèvies: La Llei, la delimitació del dret i la seua funció social.

4.2. La funció social: un principi general del dret, un tòpic jurídic, un concepte jurídic, un principi normatiu.

V. LA GARANTIA EXPROPIATÒRIA: Art. 33.3 CE

1. La subordinació del titular a la realització de l'interés general.
2. La privació del particular dels seus béns, drets o interessos legítims per causa d'utilitat pública o interés social.
- 2.1. Consideracions prèvies.
- 2.2. Pel que fa a les denominades «Lleis expropiatòries».
- 2.3. Pel que fa a l'expropiació acordada per l'Administració, com a garant de la funció social de la propietat i de la realització de l'interés general

3. La regulació del comerç: controls estatals, competència i defensa del consumidor. Prof. J. Viciano

- 1.- La llibertat d'empresa com a Dret constitucional i la intervenció dels poders públics en l'economia.
2. La política de la competència com a intervenció general de l'Estat en l'economia.
 - 2.1.- Conceptes bàsics del sistema econòmic constitucionalitzat.
Models econòmics. El poder de mercat.
 - 2.2.- El Dret de defensa de la competència en la història i en l'actualitat.
 - 2.3.- Dret de competència deslleial en la història i en l'actualitat.
 - 2.4.- Les funcions del Dret de defensa de la competència. Breu referència als sistemes de defensa de la competència existents.
3. La intervenció especial de l'Estat en l'economia.
 - 3.1. Les normes d'ordenació i supervisió de determinats sectors.
 - 3.2.- Les regulacions que limiten la llibertat d'empresa.
4. La defensa dels consumidors com a dret fonamental dels demandants finals en el mercat.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT**AVALUACIÓ**

Una vegada finalitzat el període d'estudi d'una assignatura es realitzaran proves d'avaluació d'aquesta.

1. Proves d'Avaluació de coneixements adquirits: Es realitzarà un examen tipus test (45% de la nota) i un altre amb una pregunta curta de desenvolupament (45% de la nota).

2. Participació en fòrums i debats on-line: 10% de la nota.

La nota final de cadascuna de les matèries serà la nota mitjana de les assignatures que les componen. El màster se superarà quan l'alumne haja superat amb èxit totes les matèries amb, almenys, un 5 sobre 10. Pel que respecta a les notes, s'apliquen els criteris de la Universitat de València. Les qualificacions seran numèriques de 0 a 10 amb un decimal, a les quals s'afegirà la qualificació qualitativa corresponent conforme a la següent escala:

- de 0 a 4.9: "suspens"
- de 5 a 6.9; "aprovat"
- de 7 a 8.9: "notable"
- de 9 a 10: "excel·lent o excel·lent amb matrícula d'honor"

Les proves de recuperació tindrà lloc conforme al calendari de 2a convocatòries que es publicarà a l'aula virtual del Màster de Dret Constitucional.

BIBLIOGRAFIA

- Acuerdo Comercial entre la Unión Europea y sus Estados miembros, por una parte, y Colombia y el Perú, por otra. Diario Oficial de la Unión Europea. 21.12.2012. Arroyo Gil, Antonio & Giménez Sánchez, Isabel. M. La incorporación constitucional de la cláusula de estabilidad

presupuestaria en perspectiva comparada. *Revista Española de Derecho Constitucional*, núm. 98, 2013, págs. 167-175. Báez Moreno, Andrés. La jurisprudencia del Tribunal Constitucional en torno al Título VII de la Constitución Española: "Economía y Hacienda". *Cuadernos de derecho público*, ISSN 1138-2848, Nº 25, 2005, págs. 215-261. Contreras Casado, Manuel & García López, Eloy & Gavara de Cara, Juan Carlos & López Basaguren, Alberto & López Pina, Antonio. Sobre la reforma de la Constitución. *Teoría y realidad constitucional*, (Ejemplar dedicado a: La Reforma Constitucional), núm. 29, 2012, págs. 11-76. Comisión Europea. Asuntos Económicos y Financieros. Pacto de Estabilidad y Crecimiento (PEC): http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/index_es.htm

De Cabo Martín, Carlos.

Propuesta para un constitucionalismo crítico. *Constitucionalismo crítico: Liber amicorum*

Carlos de Cabo Martín / coord. por Miguel Angel García Herrera, José Asensi Sabater, Francisco Balaguer Callejón, 2015, págs. 25-35.

- BAÑO LEÓN, J.M., La distinción entre Derecho fundamental y garantía institucional en la Constitución española, en *Revista de Derecho constitucional*, núm. 24, 1988, p. 155 y ss. BERNAL PULIDO, C., El principio de proporcionalidad y los derechos fundamentales, 3ª ed., Centro de estudios políticos y constitucionales, Madrid, 2007. DOMÉNECH PASCUAL, P.; Cómo distinguir entre una expropiación y una delimitación de la propiedad no indemnizable. *InDret*, núm. 1, 2012. GARCÍA DE ENTERRÍA, E.; Las expropiaciones legislativas desde la perspectiva constitucional. En particular, el caso de la Ley de Costas. *Revista de Administración Pública*, nº 141, 1996, p. 131 y ss. JIMÉNEZ CAMPO, J. Derechos fundamentales. Concepto y garantías, Trotta. Madrid, 1999. LÓPEZ GUERRA, L., ESPÍN, E., et. alii., *Derecho constitucional*, v. I, 10ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2016. LÓPEZ LÓPEZ, A. M., La disciplina constitucional de la propiedad privada, Tecnos, Madrid, 1988. MEDINA DE LEMUS, M., La propiedad urbana y el aprovechamiento urbanístico, Colegio de Registradores de la Propiedad y Mercantiles de España. Centro de Estudios Registrales, Madrid, 1995
- ALBORCH BATALLER, C., Reflexiones en torno a la iniciativa económica privada e iniciativa pública en la Constitución española, en *Estudios sobre la Constitución española de 1978*, Ed. Universidad de Valencia-Facultad de Derecho, Valencia 1980, pp. 157-173 ARAGÓN REYES, M., Libertades económicas y Estado social, ed. McGraw Hill, Madrid, 1995. ARAGÓN REYES, M., Constitución económica y libertad de empresa, en *Estudios Jurídicos en Homenaje al Profesor Aurelio Menendez*, Madrid, 1996, pp. 163-180. ARIÑO ORTIZ, G., Propiedad, libertad y empresa en La empresa en la Constitución española [Dir. Rafael Entrena Cuesta], ed. Aranzadi, 1989, pp. 103- 135. ARIÑO ORTIZ, G., Principios Constitucionales de la libertad de empresa. Libertad de comercio e intervencionismo administrativo, ed. Marcial Pons, Madrid 1995, pp. 21-39, 81-125 BASSOLS COMA, M., Constitución y sistema económico, ed. Tecnos, Madrid, 1988. CAZORLA PRIETO, L. M., Artículo 38, en *Comentarios a la Constitución* [Dir. Fernando Garrido Falla], ed. Civitas, Madrid, 3a ed., 2001, págs., 830- 846. CIDONCHA, A., La libertad de empresa, ed. Thomson-Civitas, Madrid, 2006. DE LA QUADRA SALCEDO, T., Constitución y modelo económico liberalizador en *Cuadernos de Derecho Público*, nº 9, 2000, pp. 27-46.